

№8 БАСПАСӨЗ РЕЛИЗИ

Қаржы нарығындағы ахуал туралы

2018 жылғы 26 сәуір

Алматы қ.

1. 2018 жылғы наурыздағы инфляция және инфляциялық күтулер

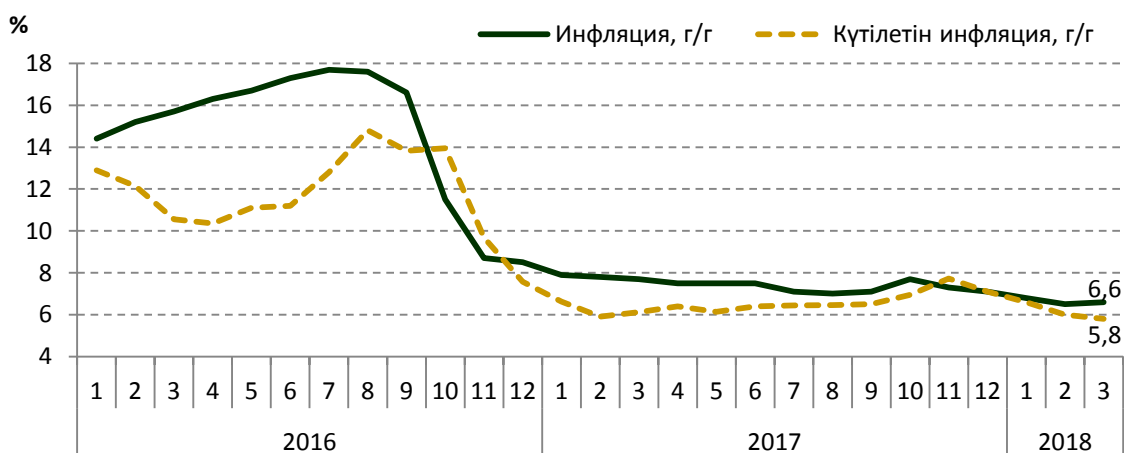
Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетінің деректері бойынша 2018 жылғы наурызда инфляция 0,5%, бірінші тоқсан үшін 2018 жылғы – 1,8% (бірінші тоқсан үшін 2017 жылғы – 2,3%) болды.

Жылдық инфляция 6,6% деңгейде қалыптасты және 2018 жылдың соңында Ұлттық Банктің 5-7% нысаналы дәлізінің ішінде болады. Инфляцияның құрылымында жылдық көрсеткіш бойынша азық-түлік тауарларының бағасы 5,5%-ға, азық-түлікке жатпайтын тауарлар және ақылы қызмет көрсету – тиісінше 8,5% және 6,0%-ға өсті.

2018 жылғы наурызда халықтың инфляциялық күтулерінің төмендеу үрдісі жалғасты. Халықтың пікіртерім нәтижелері бойынша бір жылдан кейін күтілетін сандық бағалау 5,8% болды және нақты инфляциядан төмен тұр (1-график).

1-график

Инфляция және күтілетін инфляция

Дереккөзі: Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Статистика комитеті, GfK Kazakhstan

2. 2017 жылдың қорытындылары бойынша төлем балансы және сыртқы борыш

Brent сұрыпты мұнайдың әлемдік бағасының орташа алғанда 2017 жыл үшін бір баррель үшін 54,4 АҚШ долларына дейін 23,5%-ға (2016 жылы – бір баррель үшін 44,0 АҚШ долл.) өсуі және Қазақстанның ІЖӨ-нің жедел өсу қарқыны (2016 жылы 1,1%-дан 2017 жылы 4,0%-ға дейін) төлем балансының ағымдағы операциялар шоты дефицитінің 2016 жылғы 8,9 млрд. АҚШ долларымен (ІЖӨ-ге 6,5%) салыстырғанда 5,4 млрд. АҚШ долларынан дерлік 40%-ға қысқаруын қамтамасыз етті.

2016 жылмен салыстырғанда ағымдағы шоттың жай-күйінің жақсаруы сауда балансы профицитінің екі есе өсуіне себепші болды, ол 17,4 млрд. АҚШ долл. (2016 жылы

9,2 млрд. АҚШ долл.) болды. Бұл ретте 2017 жылғы 4-тоқсанда сауда балансының профициті соңғы үш жылдағы ең көп мәнге жетті және 5,3 млрд. АҚШ доллары (2015 жылдан бастап сауда балансының тоқсандық сальдо көрсеткіші 1,8-дан 4,3 млрд. АҚШ долларына дейін өзгерді) болды.

Тауарлар экспорты 2017 жыл үшін 32,3%-ға ұлғайды немесе 12,0 млрд. АҚШ доллары және 49,3 млрд. АҚШ доллары болды. Мұнай және газ конденсаты экспортының құны (жалпы экспорттан 55,0%) 37,8%-ға, қара металл – 52,2%-ға, түсті металдар – 27,3%-ға өсті.

Тауарлар импорты 13,5%-ға ұлғайды және 31,8 млрд. АҚШ доллары болды. Импорт құнының өсуі негізгі тауар номенклатурасының барлық топтары бойынша болды. Импортының ең көп ұлғаюы азық-түлікке жатпайтын тұтыну тауарларын және аралық өнеркәсіптік тұтыну тауарларын әкелу (ресми импорттан 36,4%) – тиісінше 22,5% және 15,4% болды.

Шикізат экспортынан түскен кірістердің өсуі бейрезиденттерге тікелей инвестициялардан түскен кірістерді төлеудің 16,3 млрд. АҚШ долларына дейін 41,9%-ға өсуіне себепші болды, осы кірістердің үштен бірі Қазақстанның еншілес кәсіпорындарын қаржыландыруға бағытталды.

Қаржы шоты бойынша капиталдың таза әкелінуі (Ұлттық Банктің резервтік активтерімен операцияларды қоспағанда) 2017 жылы 5,7 млрд. АҚШ долларын құрады.

Тікелей инвестициялар бойынша таза әкеліну 3,8 млрд. АҚШ доллары мөлшерінде қалыптасты. Қазақстанға шетелдік тікелей инвестициялардың (ШТИ) таза әкелінуі 20,8 млрд. АҚШ долларын құрады (2016 жылы 20,9 млрд. АҚШ доллары). Қазақстанға тікелей инвестициялар негізінен мұнайгаз секторының және металлургия өнеркәсібінің кәсіпорындарына жүзеге асырылды. Қазақстанның негізгі тікелей инвестор елдері Нидерланд (ШТИ жалпы түсімдерінің 28,9%-ы), АҚШ (17,9%), Швейцария (14,1%), Ресей Федерациясы (5,9%), Бельгия (5,1%), Қытай (4,8%) болып табылады.

Портфельдік инвестициялар бойынша 5,4 млрд. АҚШ доллары мөлшеріндегі таза әкеліну негізінен Ұлттық қордың портфелінен шетелдік бағалы қағаздарды сатумен, сондай-ақ Қазақстанның кәсіпорындары мен банктерінің 4,6 млрд. АҚШ доллары сомасына еурооблигациялар шығаруымен қамтамасыз етілді. Алайда 2017 жылғы 4-тоқсанда резиденттердің (оның ішінде Ұлттық қор мен «БЖЗҚ» АҚ-тың) шетелдік бағалы қағаздарға орналастырылған шетелдік активтерінің 2,3 млрд. АҚШ долларына өсуі тіркелді.

Басқа инвестициялар бойынша 3,4 млрд. АҚШ доллары мөлшеріндегі нетто-әкетілу басым түрде резиденттердің қысқа мерзімді активтерінің, оның ішінде шетелдегі шоттардағы активтерінің өсуімен қамтамасыз етілді.

2018 жылғы 1 қаңтарда Қазақстан Республикасының сыртқы борышы 167,5 млрд. АҚШ долларын құрады, оның 7,8%-ы немесе 13,0 млрд. АҚШ доллары – бұл мемлекеттік сектордың сыртқы борышы, 3,9%-ы немесе 6,5 млрд. АҚШ доллары – «Банктер» секторының сыртқы борышы, 26,0%-ы немесе 43,5 млрд. АҚШ доллары – «Басқа секторлардың» тікелей инвестицияларға байланысты емес берешегі, ал қалған 62,4%-ын немесе 104,5 млрд. АҚШ долларын осы сектордың фирмааралық берешегі құрайды.

Елдің сыртқы борышының 2017 жылғы көлемі «Басқа секторлардың» сыртқы міндеттемелерінің мұнайгаз компанияларының еурооблигацияларын орналастыру себепші болған 4,7 млрд. АҚШ долларына өсуі, сондай-ақ өндіруші және құрылыс компанияларының сыртқы қарыздарын тарту есебінен 3,9 млрд. АҚШ долларына ұлғайды (2016 жылы 10,2 млрд. АҚШ долларына ұлғайды).

Үкіметтің сыртқы борышы іс жүзінде өзгерген жоқ, себебі мемлекеттік сыртқы қарыздарды өтеу тәуелсіз еурооблигациялардың нарықтық құнының өсуімен теңестірілді.

«Банктердің» банктер және «Қазақстанның Даму банкі» АҚ) сыртқы борышы еурооблигациялар мен сыртқы қарыздарды жоспарлы өтеу есебінен 0,7 млрд. АҚШ долларына қысқарды. Ұлттық Банктің сыртқы міндеттемелері бейрезиденттер тарапынан қысқа мерзімді ноттарға сұраныс есебінен 170,0 млн. АҚШ долларына ұлғайды.

Сыртқы борыштың өсу қарқынының қысқаруы, ІЖӨ-нің және тауарлар мен қызметтер экспортының өсуі сыртқы борыштың салыстырмалы өлшемдерінің жақсаруына себепші болды: сыртқы борыштың ІЖӨ-ге қатынасы 2017 жылы 105,9%-ды құрады (2016 жылдың соңында – 119,2%), ал сыртқы борыштың тауарлар мен қызметтер экспортына қатынасы 300,5% (2016 жылдың соңында – 375,6%) болды.

Қазақстанның таза сыртқы борышы 2017 жылы 45,7 млрд. АҚШ долларына дейін 7,7 млрд. АҚШ долларына ұлғайып, ІЖӨ-нің 28,9%-ын құрады.

Мемлекеттік сектор және «Банктер» секторы әлемнің қалған елдеріне қатысы бойынша таза кредитор тұрғысында (тиісінше 55,6 және 0,6 млрд. АҚШ доллары), ал «Басқа секторлар» – таза борышкер тұрғысында (101,9 млрд. АҚШ доллары) болады.

3. 2018 жылғы наурыздағы халықаралық резервтер және ақша агрегаттары

2018 жылғы наурызда Ұлттық Банктің жалпы халықаралық резервтері 0,3%-ға немесе 86,7 млн. АҚШ долларына 31,1 млрд. АҚШ долларына дейін өсті (жыл басынан бері 1,1%-ға немесе 335,3 млн. АҚШ долларына өсті).

Елдің халықаралық резервтері тұтастай алғанда, Ұлттық қордың шетел валютасындағы активтерді (59,3 млрд. АҚШ долл.) қоса алғанда, 2018 жылғы наурыздың соңында 90,4 млрд. АҚШ доллары болды.

Үкіметтің және басқа ұйымдардың Ұлттық Банктегі шоттарына валютаның түсуі Ұлттық қордың активтерін толықтыру, Үкіметтің сыртқы борышына қызмет көрсету бойынша операциялар жүргізумен бейтараптандырылды. Оның үстіне, банктердің шетел валютасындағы корреспонденттік шоттарындағы қалдықтар азайды.

Ақша базасы наурызда 6,7%-ға тарылды және 4 565,7 млрд. теңге болды. Тар ақша базасы, яғни екінші деңгейдегі банктердің Ұлттық Банктегі мерзімді депозиттерін есептемегендегі ақша базасы 4 239,2 млрд. теңгеге дейін 7,5%-ға тарылды.

Наурыздағы ақша массасы 0,3%-ға төмендеді және 18 631,0 млрд. теңге болды, айналыстағы қолма-қол ақша 1 810,2 млрд. теңгеге дейін 0,9%-ға төмендеді.

4. Ұлттық Банктің ақша-кредит саясаты саласындағы операциялары

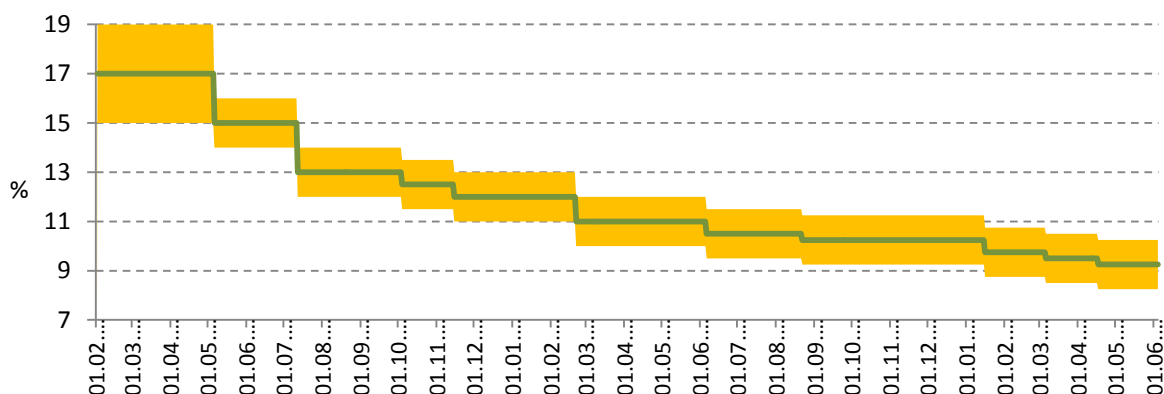
2018 жылғы наурызда **базалық мөлшерлеме** +/-1% дәлізбен жылдық 9,5% болды. Ұлттық Банктің шешімімен 2018 жылғы 16 сәуірден бастап ол +/-1% дәлізбен жылдық 9,25%-ға төмендеді¹ (2-график).

2-график

Базалық мөлшерлеменің және оның пайыздық дәлізінің серпіні

---

¹ Сонымен бірге осыған ұқсас деңгейге дейін (9,25%) ресми қайта қаржыландыру мөлшерлемесі төмендеді

Қазақстан Ұлттық Банкінің қысқа мерзімді ноттары. 2018 жылғы наурыздың соңында айналыстағы ноттардың көлемі бір айда 4,6%-ға (жыл басынан бастап өсу 31,5%) ұлғайып, 4 186,4 млрд. теңгені құрады.

Қысқа мерзімді ноттар эмиссиясының көлемі 2018 жылғы наурызда 4 475,6 млрд. теңге болды. 23 аукцион, оның ішінде 3 333,7 млрд. теңге сомаға 7 күндік ноттарды орналастыру бойынша 18 аукцион, 967,5 млрд. теңге сомаға 1 айлық ноттарды орналастыру бойынша 3 аукцион, 92,5 млрд. теңге сомаға 6 айлық ноттарды орналастыру бойынша 1 аукцион және 81,8 млрд. теңге сомаға 1 жылдық ноттарды орналастыру бойынша 1 аукцион өткізілді.

Ұлттық Банктің қысқа мерзімді ноттарының өтелген көлемі 2018 жылғы наурызда 4 312,6 млрд. теңгені құрады.

Орналастырылған 7 күндік ноттар бойынша орташа алынған кірістілік 8,63%, 1 айлық ноттар бойынша – 8,71%, 6 айлық ноттар бойынша – 8,57%, 1 жылдық ноттар бойынша – 8,49% болды.

Тұрақты қолжетімді ақша-кредит саясатының құралдары. 2018 жылғы наурыздың соңында Ұлттық Банктің ашық позициясының көлемі тікелей РЕПО операциялары бойынша 244,9 млрд. теңге, кері РЕПО операциялары бойынша – 182,8 млрд. теңге, Ұлттық Банктегі банктік депозиттері – 296,7 млрд. теңге болды.

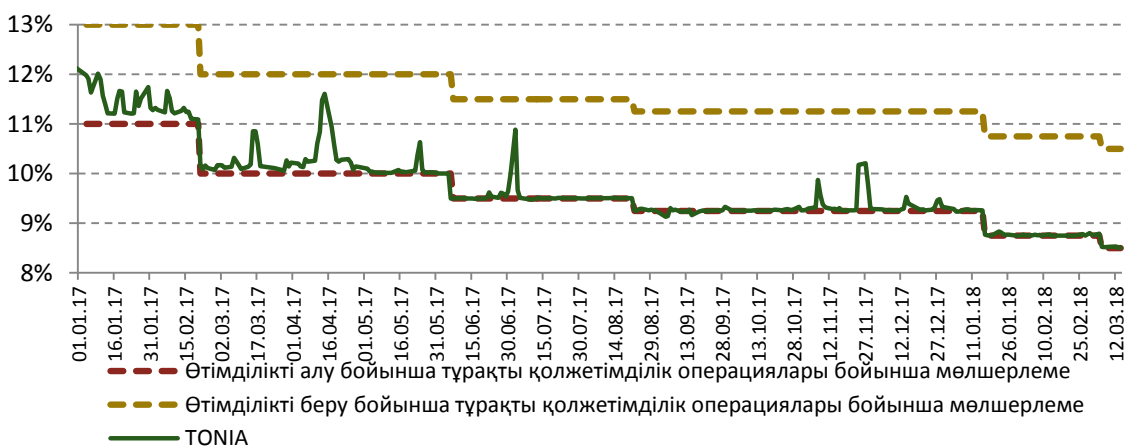
Ұлттық Банктің ақша нарығындағы операцияларының **теріс сальдосы** (Ұлттық Банктің ашық позициясы) ашық нарықтағы операциялар бойынша және тұрақты қолжетімді құралдар бойынша бір айда 297,6 млрд. теңгеге ұлғайды және наурыздың соңындағы жағдай бойынша 3,4 трлн. теңге болды.

Ақша нарығында ақша-кредит саясатының операцияларын жүргізу кезінде таргеттелетін (нысаналы) мөлшерлеме болып табылатын TONIA индикаторы² 2018 жылғы наурызда Ұлттық Банктің базалық мөлшерлемесінің пайыздық дәлізінің төменгі шегіндегі деңгейде қалыптасты (3-график). Орташа алынған мәні жылдық 8,56% (2018 жылғы наурызда – 8,76%) болды.

3-график

Таргеттелетін индикатордың серпіні, %

² биржада МБҚ-мен автоматты РЕПО секторында жасалған, РЕПО-ны мерзімі бір жұмыс күніне ашу мәмілелері бойынша орташа алынған пайыздық мөлшерлеме

Кірістілік қисығын қалыптастыру.

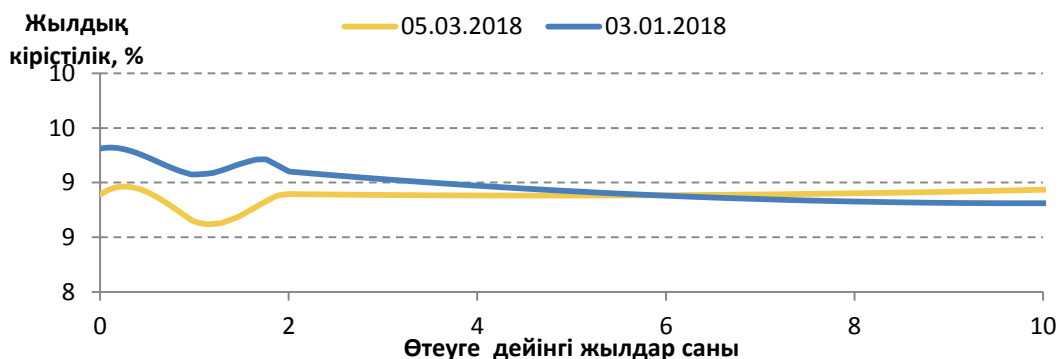
2018 жылғы қаңтар-наурызда Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі 37,8 млрд. теңгеге мемлекеттік бағалы қағаздарды орналастыруды жүзеге асырды. 2 аукцион өткізілді (қаңтарда және наурызда), онда өтеуге тиісінше 8,6% және 8,55% кірістілігімен 15 жылдық және 10 жылдық МЕУКАМ орналастырылды.

Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінің айналымдағы бағалы қағаздарының көлемі 2018 жылғы наурыздың соңына 6 829,9 млрд. теңге болды.

Бұл ретте кірістіліктің қисықтың қысқа мерзімді және орта мерзімді секторларының бойымен төмендеуі және оның нысанының біртіндеп қалпына келуі жалғасуда. (4-график).

4-график

Кірістіліктің тәуекелсіз қисығының өзгеруі

5. 2018 жылғы наурыздағы валюта нарығы

2018 жылғы наурызда теңгенің айырбастау бағамы бір АҚШ доллары үшін 318,31 - 322,72 теңге ауқымында өзгерді. 2018 жылғы наурыздың соңында теңгенің АҚШ долларына биржалық бағамы бір айда 0,6%-ға нығайып (жыл басынан бастап нығаю 4,2%), бір АҚШ доллары үшін 318,31 теңге болды.

2018 жылғы наурызда KZT/USD валюталық жұбы бойынша операциялардың жалпы көлемі 11,5 млрд АҚШ доллары (бір айда 20,3%-ға төмендеу), оның ішінде Қазақстан қор биржасындағы биржалық сауда-саттықтардың көлемі – 2,4 млрд АҚШ доллары (бір айда 29,2%-ға төмендеу), биржадан тыс валюта нарығындағы операциялардың көлемі – 9,1 млрд АҚШ доллары (бір айда 17,6%-ға түмендеу) болды.

2018 жылғы наурызда халық нетто негізде 145,5 млрд теңгеге балама сомаға қолма-қол шетел валютасын сатып алды. Шығыстардың нешгізгі көлемі – 46,8% немесе

68,1 млрд теңге Ресей рублін сатып алуға бағытталды, қолма-қол АҚШ долларының үлесінде – 40,0% немесе 58,2 млрд теңге, еуро – шамамен 12,7% (18,5 млрд теңге) болды. Өткен аймен салыстырғанда аталған шығыстар 2,3%-ға төмендеді (Ресей рублін сатып алуға шығыстар 12,2%-ға ұлғайды, АҚШ доллары мен еуроны сатып алу шығыстары 15,3%-ға және тиісінше 1,0%-ға ұлғайды).

6. 2018 жылғы наурыздың соңындағы жағдай бойынша депозит нарығы

Резиденттердің депозиттік ұйымдардағы депозиттерінің көлемі 2018 жылғы наурыздың соңында 16 820,8 млрд теңге (бір айда қысқару 0,5%) болды. Заңды тұлғалардың депозиттері 8 824,2 млрд теңгеге дейін 0,5%-ға, жеке тұлғалардың депозиттері 7 996,6 млрд теңгеге дейін 0,4%-ға қысқарды.

Ұлттық валютадағы депозиттердің көлемі бір айда 9 426,3 млрд теңгеге дейін 1,8%-ға ұлғайды, шетел валютасымен 7 394,5 млрд теңгеге дейін 3,1%-ға қысқарды. Долларландыру деңгейі наурыздың соңында 44,0% (ақпанда – 45,2%) болды.

Заңды тұлғалардың ұлттық валютадағы депозиттері 2018 жылғы наурызда 5 361,0 млрд теңгеге дейін 2,1%-ға өсті, шетел валютасымен 3 463,1 млрд теңгеге дейін 4,3%-ға (заңды тұлғалардың депозиттерінен 39,2%) қысқарды.

Жеке тұлғалардың теңгемен депозиттері 4 065,2 млрд теңгеге дейін 1,2%-ға ұлғайды, шетел валютасымен 3 931,4 млрд теңгеге дейін 2,1%-ға (жеке тұлғалардың депозиттерінен 49,2%) қысқарды.

Мерзімді депозиттер көлемі бір айда 0,5%-ға ұлғайып, 11 708,7 млрд теңге болды. Олардың құрылымында ұлттық валютамен салымдар 6 429,1 млрд теңге, шетел валютасымен – 5 279,6 млрд теңге болды.

Банктік емес заңды тұлғалардың ұлттық валютадағы мерзімді депозиттері бойынша орташа алынған сыйақы мөлшерлемесі 7,4% (2017 жылғы желтоқсанда – 8%), жеке тұлғалардың депозиттері бойынша – 11,6% (11,7%) болды.

7. 2018 жылғы наурыздың соңындағы жағдай бойынша кредит нарығы

Банктердің экономиканы кредиттеу көлемі 2018 жылғы наурыздың соңында 12 566,3 млрд теңгені құрады. 2018 жылғы наурызда заңды тұлғаларға берілген кредиттердің көлемі 7 991,8 млрд теңгеге дейін 0,2%-ға төмендеді, жеке тұлғаларға берілген кредиттер көлемі 4 574,5 млрд теңгеге дейін 0,8%-ға ұлғайды.

Ұлттық валютамен берілген кредиттердің көлемі бір айда 9 409,4 млрд теңгеге дейін 0,7%-ға ұлғайды. Олардың құрылымында заңды тұлғаларға берілген кредиттер 0,4%-ға, ал жеке тұлғаларға берілген кредиттер 1,1%-ға ұлғайды. Шетел валютасымен берілген кредиттердің көлемі 3 156,8 млрд теңгеге дейін 1,4%-ға азайды, оның ішінде заңды тұлғаларға берілген кредиттер 1,1%-ға, жеке тұлғаларға берілген кредиттер 4,2%-ға азайды. Теңгемен берілген кредиттердің үлес салмағы бір айда 74,5%-дан 74,9%-ға дейін ұлғайды.

Ұзақ мерзімді кредиттердің көлемі бір айда 10 671,1 млрд теңгеге дейін 0,1%-ға азайды, ал қысқа мерзімді кредиттердің көлемі 1 895,2 млрд теңге дейін 1,8%-ға өсті.

Шағын кәсіпкерлік субъектілерін кредиттеу 2 716,8 млрд теңгеге дейін 0,1%-ға (экономикаға берілген кредиттердің жалпы көлемінен 21,6%) азайды.

Салалар бойынша банктердің экономикаға берген кредиттерінің ең қомақты сомасы сауда (жалпы көлемдегі үлесі – 15,5%), өнеркәсіп (15,1%), құрылыс (7,2%), ауыл шаруашылығы (5,2%) және көлік (4,5%) сияқты салаларға тиесілі.

2018 жылғы наурызда банктік емес заңды тұлғаларға ұлттық валютамен берілген кредиттер бойынша орташа алынған сыйақы мөлшерлемесі 12,8% (2017 жылғы желтоқсанда – 13,2%), жеке тұлғаларға – 19,6% (19,2%) болды.

8. 2018 жылғы қаңтар-наурыздағы төлем жүйелері

2018 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша Қазақстан Республикасының аумағында 19 төлем жүйесі, оның ішінде Ұлттық Банктің төлем жүйелері, ақша аудару жүйелері, төлем карточкаларының жүйелері мен өзге де төлем жүйелері жұмыс істейді.

2018 жылғы қаңтар-наурызда Ұлттық Банктің төлем жүйелері (Банкаралық ақша аудару жүйесі мен Банкаралық клиринг жүйесі) арқылы 202,8 трлн теңге сомаға 10,0 млн транзакция жүргізілді (2017 жылғы ұқсас кезеңмен салыстырғанда төлемдердің саны 20,3%-ға ұлғайды, төлемдер сомасы 3,7%-ға өсті). Орташа алғанда, бір күн ішінде аталған төлем жүйелері арқылы 3,4 трлн теңге сомаға 169,6 мың транзакция жүргізілді.

2018 жылғы қаңтар-наурызда Қазақстан эмитенттерінің төлем карточкаларын пайдалана отырып жүргізілген операциялардың көлемі 4,2 трлн теңге сомаға 158,5 млн транзакцияны құрады (2017 жылғы ұқсас кезеңмен салыстырғанда транзакциялардың саны 66,5%-ға, ал сомасы – 50,3%-ға ұлғайды). Қазақстан эмитенттерінің төлем карточкаларын пайдалана отырып жүргізілген операциялардың жалпы құрылымында қолма-қол ақшасыз жасалған төлемдер үлесі 59,7%-ға дейін (2017 жылғы қаңтар-наурызда – 44,0%) өсті, қолма-қол ақшасыз жасалған төлемдер көлемінің үлесі 27,0%-ға (18,1%) дейін ұлғайды.

2018 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша Қазақстан Республикасында төлем карточкаларының шығарылымын 26 банк пен «Қазпошта» АҚ жүзеге асырды, эмиссияланған және таратылған төлем карточкаларының жалпы саны 20,1 млн бірлік болды. 2018 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша төлем карточкаларына қызмет көрсету желісі төмендегідей: 9,6 мың банкомат, 131,7 мың POS-терминал, 838 банк дүңгіршегі болды. 2018 жылғы 1 сәуірде Қазақстанда төлем жасауға төлем карточкаларын қабылдайтын 82,1 мың сауда кәсіпорны жұмыс істеді, бұл 2017 жылғы 1 сәуірдегі олардың санынан 15,7%-ға асты.

2018 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша Қазақстан Республикасының аумағында тіркелген 8 ақша аударымы жүйесі және ақша аударымдарының өзге жүйелері жұмыс істейді.

2018 жылғы қаңтар-наурызда халықаралық ақша аударымдары жүйелері арқылы жіберілген ақша аударымдарының жалпы көлемі 130,5 млрд теңге сомаға 0,6 млн аударымды құрады.

2017 жылғы ұқсас кезеңмен салыстырғанда ақша аударымдары көлемінің өсуі 32,7%-ды құрады. Жөнелтілген аударымдардың жалпы көлемінен Қазақстаннан тыс жерлерге транзакциялардың жалпы санынан 88,2% (0,6 млн транзакция) және жалпы сомасынан 86,9% (113,4 млрд теңге) жіберілді. Қазақстан бойынша ақша аударымы жүйелері арқылы ақша аударымдарының жалпы санынан 11,8% (0,1 млн транзакция) және жалпы сомасынан 13,1% (17,1 млрд теңге) жүргізілді.

Қарастырылған кезеңде шетелден халықаралық ақша аударымдары жүйелері арқылы 59,6 млрд теңге сомаға 0,3 млн транзакция алынды.

9. 2018 жылғы наурыздағы банк секторы

2018 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша Қазақстан Республикасының банк секторында 32 банк жұмыс істейді.

Банк секторының жиынтық активтері 2018 жылғы 1 сәуірде 23 768,6 млрд теңгені (жылдың басынан бастап төмендеу 1,6%-ды) құрады. Активтердің құрылымында ең көп үлесті кредиттер – 51,1%-ды, бағалы қағаздар портфелі – 21,1%-ды, қолма-қол ақша, аффинирленген бағалы металдар мен корреспонденттік шоттар – 10,8%-ды иеленді.

90 күннен астам мерзімі өткен берешегі бар кредиттер (NPL) 1 331,6 млрд теңгені немесе несие портфелінің 10,0%-ын құрады.

Несие портфелі бойынша провизиялар 2 151,0 млрд теңге немесе несие портфелінің 16,2%-ы (2018 жылдың басында – 2 126,4 млрд теңге немесе 15,6%) мөлшерінде қалыптасты.

Банк секторының жиынтық міндеттемелерінің мөлшері 2018 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша 20 691,1 млрд теңгені (жылдың басынан бастап төмендеу 2,1%-ды) құрады. Банктер міндеттемелерінің құрылымында ең жоғары үлесті клиенттердің салымдары – 79,5%-ды, айналысқа шығарылған бағалы қағаздар – 6,8%-ды, басқа банктерден және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардан алынған қарыздар – 3,0%-ды иеленеді.

Жиынтық міндеттемелерде банктердің Қазақстан Республикасының бейрезиденттері алдындағы міндеттемелері 2018 жылдың басымен салыстырғанда 5,56%-дан 5,60%-ға дейін (1 158,1 млрд теңгеге дейін) ұлғайды.

2018 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша банк секторының жиынтық меншікті капиталы 2018 жылғы қаңтар-наурызда 1,6%-ға ұлғайып, 3 077,5 млрд теңге болды.

Таза пайда (ағымдағы кірістердің ағымдағы шығыстардан артуы) 214,3 млрд теңгені құрады.

Екінші деңгейдегі банктердің таза пайыздық маржасы және пайыздық спрэді 2018 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша тиісінше 5,32% және 4,27% болды.

10. 2018 жылғы наурыздағы сақтандыру секторы

2018 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша сақтандыру секторында 32 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы жұмыс істейді.

Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары активтерінің жиынтық көлемі 2018 жылғы 1 сәуірде 946,1 млрд теңге (жылдың басынан бері 2,1%-ға өсу) болды.

Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының міндеттемелері жыл басынан бері 525,6 млрд теңгеге дейін 2,3%-ға ұлғайды.

Қолданыстағы сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету үшін сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қалыптастырған сақтандыру резервтерінің көлемі жылдың басынан бері 478,1 млрд теңгеге дейін 3,8%-ға өсті.

Меншікті капитал 420,5 млрд теңге (жыл басынан бері өсу 1,8%) болды.

Сақтандыру сыйлықақылары 2018 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша 2017 жылдың осындай көрсеткішімен салыстырғанда 107,8 млрд теңгеге дейін 2,8%-ға ұлғайды, олардың ішінде тікелей сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 95,8 млрд теңге болды.

2018 жылдың үш айының қорытындысы бойынша «өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары 2017 жылдың осындай кезеңімен салыстырғанда 15,9 млрд теңгеге дейін 12,8%-ға ұлғайды. Жиынтық сақтандыру сыйлықақыларында «өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының үлесі 2017 жылғы 1 сәуірдегі 13,4%-бен салыстырғанда 14,7% болды.

Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 32,0 млрд теңгені немесе сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 29,7%-ын құрады. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының 82,3%-ы Қазақстан Республикасының бейрезиденттеріне қайта сақтандыруға берілді.

2018 жылдың басынан бастап жүргізілген сақтандыру төлемдерінің жалпы көлемі (қайта сақтандыруға қабылданған шарттар бойынша жүзеге асырылған сақтандыру

төлемдерін шегергенде) 17,9 млрд теңге болды, ол 2017 жылдың осындай кезеңіне қарағанда 5,8%-ға аз.

11. 2018 жылғы қаңтар-наурыздағы зейнетақы жүйесі

Салымшылардың (алушылардың) зейнетақы жинақтары 2018 жылғы қаңтар-наурызда 193,3 млрд теңгеге (2,5%) ұлғайып, 2018 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша 7 974,1 млрд теңгені құрады.

2018 жылғы қаңтар-наурызда 2 841,3 млрд теңге болған зейнетақы активтерін инвестициялаудан «таза» кіріс 2018 жылғы қаңтар-наурызда 66,4 млрд теңгеге ұлғайды.

Міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылардың жеке зейнетақы шоттарының саны (зейнетақы жинақтары жоқ ЖЗШ-ны есептегенде) 2018 жылғы 1 сәуірде 9,6 млн шотты құрады.

Зейнетақы төлемдерінің сомасы 2018 жылғы қаңтар-наурызда 72,4 млрд теңгені құрады.

БЖЗҚ-тың жиынтық инвестициялық портфелінің негізгі үлесін 2018 жылғы 1 сәуірде бұрынғыдай, ҚР мемлекеттік бағалы қағаздары мен ҚР эмитенттерінің корпоративтік бағалы қағаздары (зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің тиісінше 45,2%-ын және 28,2%-ын) құрайды.

Толығырақ ақпаратты мына телефондар арқылы алуға болады:

+7 (727) 270 45 85

+7 (727) 330 24 97

e-mail: press@nationalbank.kz

www.nationalbank.kz